

اتحادیه ها و شوراهای

پایان کنگره ی لیوورنو "کنفدراسیون سراسری کار" دوره ی جدیدی از تاریخ طبقه ی کارگر ایتالیا را می گشاید. سیستم جدیدی از نیروها هم اکنون تثبیت یافته اند: دو دیدگاه که در قالب دو حزب متفاوت تجسم یافته اند، در برابر یک دیگر صف آرائی کرده اند. دو دیدگاهی که تنها می توانند به قیمت دیگری تحول یابند و تثبیت شوند. دوره ی جدید با مبارزات و پلمیک های شدیدی هم راه خواهد بود. پیغمبری لازم نیست که پیش گوئی کند که سهمگین ترین مبارزات و شدیدترین پلمیک ها بر سر شوراهای کارخانه و کنترل تولید خواهد بود.

حزب کمونیست ایتالیا بر سر این مسائل مجموعه ای از عقاید سیاسی و ذخیره ی عظیمی از تجربه های تاریخی را در اختیار دارد. همین که در حزب کمونیست روسیه بحث و وظایف اتحادیه های کارگری در دوره ی دیکتاتوری پرولتاریا، در جریان است. نشانگر آن است که مسأله ی سازمان دهی اتحادیه های کارگری حتی با به قدرت رسیدن طبقه ی کارگر، و یا حتی با در دست داشتن ارگان های جنگی نیرومندتری چون ارتش سرخ و کمیسیون اضطراری مبارزه با ضدانقلاب، از جدیت و اهمیت اش کاسته نمی شود. بحث اتحادیه ها هم چنان به عنوان یک مسأله ی مرکزی دولت کارگری باقی خواهد ماند. درجه ی استواری و یک پارچگی سازمان دهی کلی نیروهای انقلاب - و بدین ترتیب در تحلیل نهایی به هم پیوستگی خود انقلاب - محتملاً به حل مسأله ی اتحادیه ها از سوی حزب کمونیست شوروی بستگی خواهد داشت.

تزه های کنگره ی دوم انترناسیونال ۳ مبین مجموعه ای از نظرات است که در ارتباط با مباحث حزب ماست. این تزه ها مشخص می کنند که در دوره ی تاریخی کنونی مسأله جدیدی که پرولتاریا با آن رو به روست، مسأله ی کنترل است. تزه ها هم چنین می گویند که نهادهای طبیعی و ویژه مبارزاتی برای به دست گرفتن کنترل، شوراهای کارخانه می باشند. شوراهای نمودار تنها شکل ممکن سازمان دهی پیشگامان پرولتاریای صنعتی اند. رابطه ی آن ها با اتحادیه ها کاملاً همانند رابطه ی صنایع بزرگ با اقتصاد سرمایه داری است. بنابر این شوراهای از جمله ذینفع ترین تشکل های کارگری در کنترل و ملی کردن صنایع هستند. شوراهای توده های کارگران را که در مجتمع های بزرگ کار می کنند، یعنی در واحدهای سرمایه داری ای که نشانگر مرحله ی گذار بین مالکیت خصوصی و کمونیزم اند، سازمان دهی می کنند. شوراهای تشکیل شده در چنین واحدهایی هستند که بیش از همه ضرورت برش تاریخی به سوی انتقال ریشه ای اقتصادی را حس می کنند. از نظر مارکسیزم شوراهای کارخانه سازمان دهی جدید اقتصادی ای هستند که بر جناحین سازمان قدیمی اقتصادی بورژوائی فشار وارد می آورند، و طی موجودیت و تکامل شان ساختار قدیمی اقتصادی را خورد می کنند.

مسأله ی شوراهای در وضعیت کنونی برای حزب، نه تنها از این نظر که آن ها شکل جدید سازمان دهی صنعت هستند، جالب است، بلکه از این جهت نیز که شوراهای چون ابزار سازمان دهی توده های وسیع پرولتاریا، رأساً ایجاد کننده ی مکانیزمی است که قادر است قشر رهبری جدیدی از میان صفوف پرولتاریا به وجود آورد و پرسنل جدیدی را برای مدیریت اقتصادی تربیت کند، حائز اهمیت است. شوراهای به خاطر این که بسان یک مکانیزم دست چین کننده عمل می کنند، به ویژه از طرف بوروکرات های قدیمی اتحادیه ها مورد تفرند. در هر کجائی که شوراهای شکل گرفته اند در ایتالیا، در روسیه، در انگلستان، در آمریکا - پدیده ی یکسانی روی داده است: در شوراهای، طبقه ی کارگر همواره افراد انقلابی را عمدتاً برای رهبری برمی گزیند، و از نمایندگان حزب کمونیست و مواضع آنان پشتیبانی می کند. در حالی که در نهادهای قدیمی اتحادیه ها مواضع و نمایندگان رفرمیزم تسلط دارند. در اکتبر ۱۹۱۷ در روسیه، کنفدراسیون سراسری کار در دست منشویک ها بود، و مرکزیت کمیته ی اجرائی شوراهای کارخانه را بلشویک ها در دست داشتند، مبنای عمل توده های مردم روسیه سازمان دهی شوراهای بود، و به همین خاطر نیز توده ها از شعارهای بلشویک ها حمایت کردند.

شوراهای کارخانه می بایست با اتحادیه های کارگری ادغام شوند، اما موعد این ادغام نمی تواند از پیش تعیین شود. مطابق تزه کنگره ی مسکو (کمینترن) این ادغام باید به طور طبیعی و خودانگیخته انجام گیرد، و اتحادیه ها موظفند خود را شدیداً به شوراهای متکی کنند و هم چون ابزاری برای تمرکز یافتن آنان در آیند. بدین سان نوع جدیدی از اتحادیه ها به وجود خواهد آمد، که مشخصه ی دوران دیکتاتوری پرولتاریاست و قادر است وظایفی را که مطابق نیازهای دولت کارگری به وی محول شده است، به انجام رساند. در روسیه این ادغام اتحادیه ها و شوراهای کارخانه ۶ ماه پس از انقلاب اکتبر انجام یافت. امروز، سه سال بعد از تأسیس دولت کارگری، بحث جدیدی در مورد این که آیا زمانش فرا رسیده است که به منظور جلوگیری از شکل های جدید سندیکالیزم و مبارزه با رسوبات جدید بوروکراتیکی که در سه سال اخیر در حال شکل گیری بوده است، بار دیگر توجه بیشتری به شوراهای معطوف شود.

۵ مارس ۱۹۲۱

ترجمه: بهمن جهان دوست

منبع: اولین بار در دفترهای کارگری سوسیالیستی، شماره ۹، فروردین ۱۳۷۱ به چاپ رسیده است

بازنویس: یاشار آذری

آدرس اینترنتی کتاب خانه: <http://www.nashr.eu>

آدرس پستی: BM IWSN, London WC1N ۳XX, UK

ایمیل: yasharzarri@yahoo.com

تاریخ تایپ: ۱۳۸۵